

DOMOVINA

P. n. Licealna knjižnica

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali Din 0-20, uradni D 0-30, poslano, posmrtnice i. reklame D 0-50. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Neročnina:

Mesečno Din 1-—, četrletno Din 3-—, polletno Din —, celoletno Din 12-—.

Orlovska posirovelost

V zadnjem času imamo zabeležiti zopet celo vrsto lopovstev, povzročenih po Orlih, Orlicah ter Marijinih devicah. Nemoralno obnašanje z veselice se vračajočih Orlov in Orlic, poboji, napad na voz sredi ceste, posiljenje otroka. Kam bo to prišlo?

Mem našim narodom se širi nemoralna po zaslugah tistih njegovih krivih prerokov, ki ne zahtevajo od ljudstva v imenu katoliške vere nič drugega, kakor slepo privrženost favozu in klerikalni stranki. Poštenosti in morale ti krivi proroki ne pridigujejo. Tako se med ljudstvom ne hote vzbujajo domneva, da zadostuje za oni svet že samo farovško hlapčevstvo. Zato postajajo ljudje sirovi in si menda kak Orel, ki napade Sokola, šteje celo to med zasluge za nebesa.

Nikjer ne vidimo, da bi skušali favozji in klerikalni voditelji zajeziti to povodenj nemorale med lastnimi pristaši, kar bi morali storiti brez ozira na levo in desno, ako bi bili resnični borilci za Kristove nauke. Duhovščina, ki danes po cerkvah mneče z lece le politične kvante in za-

struplja preprosto ljudstvo, je z redkimi izjemami tisti faktor, ki z bogoskrunskim zlorabljanjem nauk katoliške cerkve spravlja med ljudstvom vero ob kredit in jo bo tudi ugonobila, ako se ne povrne na drugo pot. Politika in cerkev ne spadata skupaj.

Vsem poštenim staršem kličemo: Ne pustite sinov in hčerk v orlovska in druga klerikalna društva, da Vam jih tam ne poživinjajo. Ne pustite svojih hčerk k duhovnim gospodom, ki se sladko smeji, lepo govorijo o nebeskih čednostih, v sebi pa kuhajo najbolj ostudne prešestne misli. Ali želite, da Vam za našo trditve naštejemo celo vrsto vzgledov od svečnikov zapeljanih potuhnjenih tercijskih in tudi nevednih revic.

Ni nam treba vsega tega dokazovati, saj veste vsi, da je to trpka resnica, kar smo tu napisali. Ne vidi te resnice le oni, ki v babjevem strahu pred farovško vsemogočnostjo na tem in onem svetu zapira krčevito pred resnico oči. Odpirati zaslepljenim, a poštenim ljudem oči, to bode dolžnost vsakega naprednjaka.

Protibrezverski šoli

To lajno gonijo klerikalci neprestano po vseh shodih in vsem svojem časopisju, posebno onem, namenjenem za preprosto kmetstvo prebivalstvo. Namen te gonje je, vzbuditi med ljudmi nezaupanje in sovražstvo do šole in napredka ter obdržati preproste množice, svojo glavno zaslonbo, še nadalje v temi. Dalje hoče vladohlepna, a tudi zlobna duhovščina s tem ponižati učiteljstvo med svojimi udanimi pristaši ter mu vzeti, ali vsaj zadržati, dokler se da, vpliv na te ljudi. Nobene stvari klerikalci bolj ne sovražijo, posebno na kmetih, ko ravno osebe, ki se jim upajo ugovarjati. Za ugonobljenje in ponižanje takih oseb jim služijo vsa še tako podla sredstva.

Velika večina naših duhovnikov bi najraje imela nekdanje temne čase brez šol, brez vsakega ljudskega napredka in prosvete. Duhovščina dobro ve, da šola, kot je sedaj, ni brezverska in tudi naprej ne bo, a z očitki brezverstva hoče zadeti učiteljstvo, da bi ne prišlo to do prave in zaslužene veljave med preprostim narodom.

Če se oglasimo tudi v «Domovini» o tej zadevi, ne storimo tega zato, da bi spodbijali take laži pri zagrizenih in nevednih klerikalcih, temveč pišemo za naše pristaše, ki tudi niso brezverci in ki tu in tam tudi bero v klerikalnih listih te budalosti in zlobnosti, da ne bodo mislili, da je morda kaj resnice na tem, in da bodo znali zavrniti tudi svoje sosede, ki sveto verjamejo klerikalnim lažem o brezverski šoli.

«Brezverska šola», vpijejo klerikalci, „ta je pohujšanje vsega sveta“. Ali je brezverska šola vzrok in povod vse nečistosti, umorov — seveda tudi po župniščih, umorov med Marijinimi devicami, vzrok vsega pijančevanja, preklinjanja in prešestovanja med Orli in Orlicami? Je-li temu kriva brezverska šola, kakor jo imenujete? Kaj je šola vzrok, če se spodtakne tu in tam Marijina hči? Te so vendar v vašem varstvu in v pravem krščanstvu vzgojene. In če Orel ubije fanta, tega vendar ne more biti kriva kaka brezverska šola, ali pa povrh še Sokolstvo. Znano je, da v deželah, kjer nimajo šol, in to v katoliških deželah, cvete najbujnejše razbojništvo. V takih krajih imajo ljudje vse polno krščanstva na jeziku, a v srcu so mrtvi, brez vsakega čustva. Tako je n. pr. v Španiji in Italiji. Je-li brezverska šola vzrok nekdanjih svinjarij na papeževem dvoru?

Pa pustimo daljnje kraje in se raje še ozrimo pa naši ožji domovini. Kakšno življenje je danes in kakšno je bilo nekdanj, ko še ni bilo šol. Nekdanj ni bilo praznika, da bi ne bili spravili pri posameznih farah vsaj enega na oni svet in to grede iz cerkve. Kje je bila tu tista notranja, vse slabosti in strasti premagujoča sila, krščanstvo? Ni je bilo. Šele šola je ljudi vzgojila v ljubezni do bližnjega in odpravila ter še odpravljala sirovosti in divjaštva med ljudmi. Seveda v krajih z bujno cvetočim klerikalizmom in navideznim katoličanstvom gre počasneje, nego v krajih, kjer je pravo naziranje v

teh zadevah že več ali manj prodrlo med ljudi. Nismo proti veri. A ta vera mora koreniniti globoko v srcih, se mora kazati v resničnem in pravem dejanju. Klerikalci pa hočejo od ljudi nekaj zunanjega, ki se kaže le v slepi politični pokorščini zlasti napram duhovščini, hočejo, da ljudje odobravajo vse njihove lopovščine. In tem ciljem bi klerikalci radi vdinjali tudi šole ter vsajali že v najnežnejša srca strup sovražstva proti politično drugače mislečim, čeprav drugače vernim. Za to pa šola ni in ne sme biti. Šola vzbujaj v mladini čut strpnosti in ljubezni, podžigaj veselje do koristnega dela, a zatiraj vse slabosti in slabe lastnosti. Šola ima gojiti ljubezen in spoštovanje do domovine in dinastije, da se človek, ko doraste, zaveda svojih pravic in dolžnosti do sebe in drugih ter očetnjave. Navzeti se mora duha strpnosti in pravičnosti napram drugim veram. To je naloga sedanje šole poleg drugega potrebnega učenja za življenje. In to je sokolsko, pa recite potem, kar hočete, in klevetajte in lagajte, kakor hočete. Kljub temu pa visi še vedno križ v šoli in nihče ga ne misli vreči ven.

V enem zadnjih «Domoljubov» stoji v članku z gornjim naslovom tudi: «Protibrezverski šoli mora biti vsakdo, kdor ljubi svoj narod in svojo državo». No, za glavo smo se prijeli, ko smo to prebrali. Klerikalci pa narod in domovina. Ti poznajo domovino le dotlej, dokler lahko v njej izvršujejo svojo moč, vlečejo iz nje koristi, drugače so pa brezdomovinci, rimski hlapci. Pri vseh klerikalnih prireditvah nobenega navdušenja za domovino in narodno državo. Tako je sedaj in tako je bilo prejšnje čase. Kdo se ne spominja predvojne in vojne dobe? Kdo je bil večji izdajalec domovine od naših klerikalcev z malimi izjemami. Temu pa je bila res nekoliko kriva tudi šola, ker se je nahajala prej v trdih klerikalnih kleščah ter učila in vnela učence in učenke za vse prej kot za narod. Gorje učitelju, ki bi se bil drznil biti prevelik narodnjak. Da je bilo tako, nosi največjo krivdo naš klerikalizem.

Dalje pravi „Domoljub“: „Protibrezverski šoli mora biti vsakdo, ki ljubi versko strpnost.“ Vsak odrasel in starejši človek se še spominja, kakšne gorostasnosti in krvoločnosti so nam prejšnje čase pripovedovali v šolah in tudi v cerkvah o Turkih. Lasje so se nam ježili. To pač ni bila verska strpnost. Pa kdor ima bistrejši razum in natančneje opazuje, ta je že lahko zapazil, da večje verske nestrpnosti ni, kot ravno med patentiranimi „katoličani“. Vzemimo le, kakšne psovke so padale v začetku vojne na brate Srbe, in to ravno radi njih pravoslavne vere. Strpnosti ravno pri klerikalcih ni iskati. Pa poglejmo na naše tercijske in tercijske! Kdo je večji nestrpnež in opraviljivec?

Kako vse drugačni so Srbi, ki goje največjo versko strpnost. Četudi smo Slovenci katoličani, nas ne zaničujejo in sovražijo, in ravno Srbi imajo šole, v katerih se v tem duhu uči. Navzlic temu so ravno Srbi globoko verni. Ravno tako je pri bratih mohamedanske vere. Da, strpnosti je treba in to strpnost skupno s šolo goji tudi Sokolstvo. Nikomur ne želimo vzeti vere, niti ne žalimo resnično vernih ljudi, niti se ne vtikamo v posameznikove verske zadeve, ki pa morajo biti proste posvetne in politične primesi. To tudi zahtevamo od šole, ki naj pripravlja človeka za življenje na svetu, česar pa cerkev kot taka ne more dati, ker je njena dolžnost le poučevanje v verskih zadevah, kar pa je za današnje življenje vse premalo. Vse za življenje potrebno more dati le šola. Zato pa bodi ta prosta vsakega pristranskega upliva, in naj se še toliko vpije in kleveta, da je brezverska, seveda za potuhnjene klerikalne nestrpneže.

Politični pregled

V nedeljo se je vršilo v Zagrebu takozvano

zborovanje javnih delavcev.

Zborovanje so sklicali večinoma bivši pristaši demokratske stranke, iz katere so izstopili največ radi tega, ker se ni ugodilo njihovi častihlepnosti ali pa raznim kapricam. Zborovanju so iz radovednosti prisostvovali med drugimi tudi mnogi demokrati, tako predsednik demokratske stranke Ljuba Davidović. Razpravljalo se je med drugim o srbohrvatskem sporu ter o današnjih napetih razmerah v državi in se je zbor izrekel za edinstvo države. V splošnem je zbor odobral načela, ki so tudi načela demokratske stranke, zato je pač sovražnost teh javnih delavcev napram demokratom čisto neopravičena in nerazumljiva.

Najdalje od vseh evropskih vprašanj se rešuje menda

vprašanje izvršitve rapalske pogodbe.

Ze nekaj časa je poteklo, odkar smo sklenili z Italijo v Rapalu pogodbo, ki določa med drugim tudi meje med našo državo in Italijo. Toda Italijani, ki so od vseh naših sosedov naši največji neprijatelji, so naši vedno pot, kako se naj izognejo izvršitvi te pogodbe. Zato imajo Italijani še sedaj zasedene kraje, ki pripadajo nam. Kakor poročajo iz Beograda, se bo sedaj vprašanje končno rešilo in se bodo še ta teden podpisale vse konvencije glede izvršitve rapalske pogodbe. Upajmo!

V Mali Aziji so se pred kratkim zopet začele

sovražnosti med Grki in Turki.

Grki, ki so si bili, kakor vedno, tudi to pot zvesti zmage, so doživeli strašne poraze in so jim Turki razkropili njihove armade. Grška vlada je radi tega odstopila in je nevarnost, da bo moral radi poraza tudi grški kralj Konstantin ponovno zbežati. Med Turki vlada radi zmag veliko veselje. Predsednik angorske narodne skupščine je odločil, da se konča turška narodna žalost in je dal predsedniško

tribuno oviti z zelenimi zmagoslavjnimi prapori. Kakor poročajo zadnje vesti, je turški vrhovni poveljnik Kemal paša pripravljen, skleniti z Grki premirje.

Dopisi

Jesenice. Pišejo nam: Kakor vidite, gospod urednik, nisem prav spretan v pisavi, ker tudi nisem stalen dopisnik časopisov, toda ko čitam «Laziljuba», ki na tolikih krajih očita Sokolom pijačevanje in pravi, da se nikjer toliko ne popije in poje, kakor na sokolskih veseljih, sem prisiljen ugotoviti, da se pri nas nikjer toliko ne pijačuje, ko v našem katoliškem konzumu na Savi, kjer je glavno zbirališče Orlov in drugih «katoliških» pravkov. Priznavam, da se sokolske veselice ne vršijo brez pijače, a te veselice se ne vršijo vsak dan, dočim je naš katoliški konzum (oddelek za pijačo) odprt v petek in svetek, v nedeljo in delavnih brez policijske ure. Ne morem reči drugače, ker prihajajo ljudje iz konzuma po polnoči. Vprašam Vas: Kje se več popije, ali tam, kjer se pije v letu par ur, ali tam, kjer se pije vse noči? Tudi to bi Vas prosil, gospod urednik, da bi vprašal okrajno glavarstvo v Radovljici, zakaj da za naš katoliški konzum ni nobene policijske ure. Gospodje klerikale: V svetem pismu stoji, da izderi najprej bruno iz svojega očesa, potem šele pezdil iz očesa svojega brata.

Lesce. Priobčujemo sledeči dopis, ki zopet potrjuje podivjano obnašanje Orlov na blejskem orlovskem taboru. Dne 3. t. m. med 17. in 19. uro so se vračale z blejskega tabora na kolodvor v Lescah gruče vinjenih Orlov in Orlic. Istočasno se je vračala tudi družina R. od obiska pri svojih starših na navadnem kmetskem vozu proti domu. Pri blejskem mostu pa je gruča Orlov zahtevala, da mora voznik voziti po aredi ceste. Ker se le - ta zahtevi ni hotel ukloniti ter je pripomnil, da je to proti predpisom cestnega reda, sta priskočila k vozu neki Orel in neki gostilničar, Orel iz kamniškega okrožja, ter sta oklofutala gospoda R. in njegovo ženo, ki je držala v naročju štirimesečno dete. Kmalu nato je v Lescah orožniška patrolja ustavila oba orlovska siroveža, ki sta hotela vse utajiti in se v pijanosti niti nista zavedala, da imata opravka z varnostnimi organi. Očividci, ki smo gledali ta sirovi prizor, upamo, da oba zavodna Orla doseže zaslužena pohvala in odlikovanje za tako junaštvo.

Vodice. Klerikalna deputacija kamniškega okraja, ki se je zbirala, da gre na Bled h kralju s pritožbo, ker je višji šolski svet sklenil, da se morajo šolski otroci udeleževati cerkvenih procesij in drugih šolskih svečanosti pod šolsko zastavo, ne pa v krajih Orličev, je ostala v zlatolasi glavi — tam, kjer se je rodila, zato ker ni za deputacijo sposobnih ljudi in potrebne korajže. Zato pa je vodja «deputacije» zli cel golod svoje svete jeze na g. nadučitelja Ferjana in okrajnega nadzornika g. Kanteta. Prvega nočemo zagovarjati, ker se bo že sam, drugi pa je dobil le — zahvalo, ker ni prišel nadzorovat zasebne repenske šole na pustni dan, kajti takrat so le dobri učitelji in pridni učenci na svojem mestu. Radovedni pa smo le, kje so zvedele častite sestre za obisk. Morda je prišel voz le slučajno na kolodvor. Seveda gre za dobre uspehe zasebnih šol. O repenski šoli bi lahko še mnogo govorili; a danes le toliko, da želimo mi starši, naj bi bil pri veronauku navzoč tudi kak nadzornik, da se ne bi govorilo preveč o krilih. G. gospodar in vodja deputacije piše nadalje v «Domoljubu» št. 33. na strani 301., da mora celih 130.000 kron plačati naša mala občina za šole in ima zato 400 % občinske doklade, kakor nobena druga občina ne. A zakaj tega pa na krasni gospod ne pove. Povejmo torej mi: Zato, ker je g. predsednik krajnega šolskega sveta vodiškega šolo tako zanemaril, da so vsled popravila nastali velikanski stroški, kar bi se pred par leti dalo popraviti za mal denar. Pripomniti moramo, da se je i to popravilo na pritisk oblasti, ker g. predsednik nima niti beliča za šole, ako ni

v to prisiljen, ker je «pravi» prijatelj šol. Tudi mi smo za to, da se občina obvaruje stroškov, ni pa bil za to prejšnji občinski odbor razen par odbornikov, saj se je dalo vse za vojno posojilo, celo ubožni zaklad, strehe in zvonovi, lonci in kljuke, sploh, kar se je utrgati dalo, samo da se reši Avstrija, katere gospodje še danes ne morejo pozabiti. Seveda, moka in podplati so bili zastoj. Povrnimo se nazaj k vprašanju, kako prihraniti stroške občini. Morda pri zasebni šoli v Repnjah letno 8000 kron, v okrogli obliki jaje tudi kakih 6000 kron. Zvonovi, bira, farovška tlaka, tlaka za društveni dom, denarne in človeške žrtve, vse to naj bi se prihranilo ljudstvu, pa bi daleko presegalo desetkrat po 130.000 kron. Vse se pozabi, pozabila se je vojna, pozabilo rekviriranje pod pašovlado demuncijantov avstrofilov, ki so znali posebno dobro ločiti svoje garjeve ovce v hleva lakote in pomanjkanja, toda ne pozabijo se človeške žrtve, katere so zakrivali sovražniki naprednega naroda. Da, sovražniki so, to se vidi iz vsakega koraka. Niti posvečena zemlja jim ni sveta, še grobovi naprednih mož nimajo miru. Val zagrizenega klerikalizma podira kamenite spomenike ter jih postavlja na prezgodnje gomile poživajočim, katerih smrt so zakrivali oni sami.

Sv. Križ pri Ltišli. Na naš dopis z dne 18. avgusta se nam je oglasil kot prizadet kaplan g. U. z zahtevo, da obžalujemo, kar se je zoper kaplana pisalo. Ker je mogoče, da se g. kaplan razburja zlasti radi nekega stavka, ki je vsled tiskovne pomote smisel pokvaril in ki se mora napačno tolmačiti, dasiravno nima v celem spisu zveze, ga opozarjamo na popravek takoj v prihodnji številki (25. avgusta), kjer izrecno izjavljamo, da o kakem nezakonskem otroku itd. ni govora in

da torej mi g. kaplanu kaj takega ne očitamo.

Moravče. Da ne bo kdo mislil, da smo v Moravčah le preveč zaspani, se nam zdi potrebno, da se večkrat kaj oglasimo v «Domovini». Povedati Vam moramo najprej, da je naša lepa moravška dolina silno težko prizadeta od suše. Toda čeprav je blagodejni dež prišel precej pozno, je še vendar mnogo koristil na polju. Ajda in repa kažeta prav lepo, tako tudi krompir ne obeta slabo; slabo pa je bilo žito in še slabša košnja. Z dežjem pa je prišlo tudi par več ali manj važnih dogodkov. Nedavno se je neki Orel vrnil zvečer z neke orlovske veselice domu ter v kuhinji svojo mačeho s sekirjo tako poškoval, da so jo morali prevlečiti. Pretekli teden so pa neznani zlikoveci vlomili v kapelo na Hribcih, odnesli dve puščici in jih potem v gozdu razbili. Nad tem smo se zgržali vsi farani. Povedati pa še moramo smolo z zvonovi v naši dolini. Tu se jasno vidi, da Bog od nas noče kovine, temveč dobro dušo in blago srce. Tako se je že lani spomladj pripetila prva nesreča, ko so pri Sv. Mohorju na dan blagoslovljenja novih zvonov fantje streljali s topiči in so nekemu goriškemu beguncu prestrelili trebuh. Pred dvema mesecema so tudi v Vrhpolju dobili nove zvonove. Neprestano so poklenkavali z njimi, véasih tudi ponoči, tako da se je kočno zrušil veliki zvon iz svojih tečajev. Na Mali Šmaren pa je bilo v Drtju blagoslovljenje novih zvonov in baš prednji dan se je pripetila težka nesreča. Ko so namreč čistili v stolpu strop, je nekdo skozi lino porinil hlod; mimo je baš prišel mežnar, 82letni starček, in hlod je tik ob njem padel na tla. Zadnji konec ga je pa tako močno udaril, da je starček izdihnil. In na Mali Šmaren so novi zvonovi njemu prvemu zvonili.

Kmetijski glasnik

JESENSKO ZATIRANJE PODLESKA.

Med prve oznanjevalce jeseni štejemo tiste nežne cvetke, ki se prikažejo po travnikih kmalu, ko začne prva paša po otavi. Nežno bele so in nekoliko rdečkaste. Pravimo jim «jesenski podlesek». Spominjajo nas po vsi svoji vnanosti močno na prve oznanjevalke spomladi, na vijoličasto beli «pomladanski žafran». Kakor je ta žafran nedolžna cvetka, tako je pa jesenski podlesek strupen plevel, ki ga moramo zatirati. Škoda nam dela spomladi, ko se pokaže s svojim strupenim semenom, ki čepi v trioglatih glavica sredi pokonci in košato rastočih suličastih listov.

Ta plevel, ki je znan tudi z imenom «ušivec», moramo zatirati! Škoda le, da mu je priti tako težko do živnega, ker ima čebulo, ki tiči globoko v zemlji in ker se tudi s to čebulo razmnožuje. Spomladi ga preganjamo s tem, da mu porujemo tiste šope zelenega listja, ki se tako bujno razvijajo po takih plevelnih travnikih.

Priporočam, da začnemo podlesek že jeseni preganjati, in sicer s tem, da zabadamo na tistih mestih, kjer rastejo nežne cvetke, v zemljo z ostasto železno palico, da skušamo na ta način zadeti in raniti čebulo, ki nam potem rada segnija. Nujno je želeti, da se delajo poskusi s tem zabadanjem! Jeseni je za tako preganjanje podleska več prilike in več časa kakor spomladi. Da se prepričamo o učinku takega zabadanja, se priporoča, da zaznamujemo nekaj zabodenih mest s klinici, da zamoremo spomladi potem kontrolirati, s kakim vspehom se je sponeslo to delo. Potrebno železno palico, ki naj bi bila spodaj špičasta, zgoraj pa previdena s pripravnim ročajem, podobno kakor sveder, si damo lahko doma napraviti. Palica se mora saj pol metra globoko zabadati.

Poskusimo! Če bomo zadeli čebulo, se mora posrečiti ta način zatiranja.

NAJBOLJ HVALEŽNA DETELJA

Ako si se ob letošnji suši zanimal za uspevanje posameznih rastlin po travnatih prostorih, si gotovo zapazil tiste posamezne šope lucerne, ki so se po mejah, po starih in opuščanih deteljiščih in drugih takih prostorih razlikovali kakor noč in dan od drugih, okoli rastočih trav in zelišč. Zanimivo je bilo gledati te šope bujno rastoče lucerne sredi zatrtih drugih rastlin, zlasti trno.

Ti posamezni šopi lucerne nam pričajo, da ima lucerna lastnosti, s katerimi prekosi vse druge detelje, in ki ji dajejo v naših krajih posebno vrednost. Pred vsem kažejo ti posamezni šopi lucerne, da je ta detelja vse bolj trpežna, kakor navadno mislimo. Ti grmi rasto že desetletja. Ako nam lucerna po njivah že s 5 ali 6 letom odpoveduje, tako da jo kaže preorati, so temu krivi razni drugi neugodni pogoji, ki jo zatirajo v njeni rasti. Radi in tudi opravičeno dolžim v tem slučaju travo, ki se je vgnezdila med lucerno, da jo ona izpodriva, ker se lucerna s travo nič rada ne pajdaši. Veliko krivde je pripisovati pa tudi raznim drugim neugodnim vplivom zemlje in kar je z njo v zvezi, kakor tudi slabemu oskrbovanju od naše strani. V «mišjih» in po «kebrovih» krajih omaga tudi po teh škodljivcih, da postane hitreje redka in jo je treba zopet na novo sejati.

Brez dvoma bi se dala trpežnost lucerne še povsod dvigniti, če bi za njo vse to storili, kar zasluži. Vsaj ti šopi lucerne nam pričajo o njeni veliko trajnejši trpežnosti, kakor jo opazujemo po naših njivah.

Lucerna se odlikuje pa tudi s svojo odpornostjo proti suši in s svojo veliko rodovitnostjo. Tudi glede teh njenih lastnosti so nam ti bujno rastoči šopi lucerne živa priča. Bolj kakor vse druge krmske rastline, so se ti grmi lucerne razvili. To je pri-

pisati tudi njenim globokim koreninam, s katerimi prodira v globoke plasti in si poišče potrebno vlago.

Odlična je pa tudi njena bogata rodovitost, ki ni letos v najbolj prizadetih sušnih krajih in legah skoro nič trpela. Spričo teh odličnih lastnosti zasluži lucerna, da jo sejemo povsod, kjer trpimo na rednem pomanjkanju kreme. Lucerna nam po takih krajih najbolj nadomešča rodovite travnike.

LEPO, DEBELO KORENJE.

Korenje je važen pridelek po naših krajih. Izvrstno nam služi za krmo prašičev in druge živine v zimskem času. Spričo pomanjkanja kreme moramo gledati, da pridelamo letos dosti korenja, ki bo lepo in debelo. Ni vseeno, ali ga pridelamo na mernik posetve 800 kg ali pa 1600 kg ali več. In take razlike se kažejo pri nas.

Debelost korenja je odvisna od raznih pogojev. Prav gotovo bomo pridelali *drobno* korenje, če bo rastlo pre-gosto in če zemlja ne bo rahla. Pri korenju sta to važna pogoja, da se debeli. Prvi pogoj je tedaj, da je korenje *dosti zredčeno*, da ima dosti prostora za svoj razvoj in dosti živeža. Drugi pogoj pa je, da je zemlja *toliko rahla*, da se korenje lahko debeli, da se mu zemlja lahko umika. Če zemlja po svoji naravi ni dosti rahla, se mora z okopavanjem *pridno rahlati*, da dobimo lepo, debelo korenje. Korenje je okopavina, tako kakor pesa. Čim bolj poje motika, več bo korenja. Kjer imajo po naravi bolj rahlo zemljo, tam imajo tudi lepše korenje. Kjer pa je zemlja težka, tam jo je treba rahlati. Če ni zadosti ena kop, mora priti druga. Kopulja in motika debelita korenje.

Ko smo strniščno korenje (navadno po ječmenu) opleli in zredčili, ga je pozneje še enkrat, na težki zemlji tudi dvakrat okopati, da postane debelo. To delo nas stane truda, toda izplača se. Naj se gospodarji z majhnim poskusom (na malem prostoru) sami prepričajo, koliko izda enkratna in koliko zaleže dvakratna kop.

Okopavine, h katerim spadajo naše korenske rastline, so v tem pogledu pač vse enake. Povsod je treba rahle in čiste zemlje, da nam dajejo bogate pridelke. Dobimo jo s pridnim okopavanjem.

ČRVIVA ZEMLJA.

O črvivosti zemlje se je doslej še malo pisalo ali pa nič. Govorimo pač o črvivem sadju, o črvivem mesu, lesu itd., o črvivi zemlji pa ne. In vendar je naša zemlja črviva na škodo njenih pridelkov. Premalo smo se o tem do sedaj menili, ker nam niso ti črvi pred očmi. Toda, če le malo razmišljujemo o tej go-lazni in o njeni škodi, pa vidimo, da imamo v zemlji sovražnika, ki nam po mnogih krajih stalno odjeda naše pridelke in znižuje na ta način rodovitost naše zemlje. Prvo mesto zavzemajo v tem pogledu po naših «kebrovih» krajih črvi, ki jim pravimo tudi ogrci ali podjedji. Ti nam delajo največjo škodo. Ta škoda, za katero se le enkrat menimo, kadar postane prav očividna na požganih mestih, je veliko večja, kakor si to navadno predstavljamo. Ti črvi nam v zemlji stalno škodujejo od leta do leta s tem, da nam izpodjedajo nežne korenine naših rastlin in jim s tem krajšajo njih naravno rodovitost. Ti črvi žro, ko se zležejo iz jajčic, pa do časa, ko se zabubijo. To gre neprestano naprej s presledkom enega leta, ko se črvi zabubijo, da postanejo hrošči, ki nam zaplode zopet nove črve. Ta črvivost zemlje in z njo združena škoda po naših kebrovih krajih sploh ne preneha,

in je veliko kriva, ako niso naši pri- delki tako bogati kakor so po kra- jih, kjer ne poznajo teh požrešnih črvov.

Zato pa treba, da se jih poizkuša- mo tudi pri nas iznebiti. Črvi va zemlja naj se čisti od te škodljive golazni. Črve je treba pri oranju na- birati in pokončavati! Največ bomo pa v tem boju dosegli, ako bomo zbirali hrošče, ki nam zaplojajo črve. Po kebrovih krajih je tudi vse

preveč paše na raznem drevju, zato se tako lahko pomnožujejo.

Na Krškem polju je letos zemlja črvi va tudi po črvičkih, ki jih je za- plodil žitni hrošč, ki je letos po ne- katerih občinah nastopil v takih mno- žinah, da je uničil mestoma ves žit- ni pridelek. Ti črvi so podobni na- vadnim ogrcem, le da so veliko manjši. Živijo se tudi od rastlinskih korenin. Prazne njive naj se v pozni jeseni sprašijo, da jih zimski mraz pokonča.

Obrtni glasnik

o **Obrtna razstava v Mariboru od 10.—17. septembra.** Pogoste razstave slovenske industrije in posebej našega obrtništva, predvsem pa njihov zelo dober gmotni uspeh daje najboljše iz- pričevalo, kako se pri nas vse panoge industrije in obrti budijo k vedno čvr- stejšemu razvoju. Niso se še zaprla vrata ljubljanskega velesejma, že se je dne 8. septembra v drugem središču Slovenije, v Mariboru, slovesno otvo- rila obrtna razstava, ki je vsled svoje spretnosti in zanimive ureditve že kar prvi dan privabila nad deset tisoč ob- iskovalcev in, kar je glavno, tudi lepo število odjemalcev. In dnevno prihaja- jajo poročila o velikem posetu razstave in o velikih sklenjenih kupčijah. Slovenski obrtniki so v Mariboru raz- stavili svoje mojstrske izdelke, ki po- sebno še pri obiskovalcih iz oddalje- nejših krajev vzbujajo posebno pri- znanje. Prireditve pa obsega tudi vin- sko razstavo s 180 prvovrstnimi vin- skimi vzorci, o katerih se strokovnja- ki izrekajo nad vse pohvalno. Obenem je prirejena tudi vrtnarska razstava, ki

vzbujala nemalo zanimanje. V splošnem je imel prireditveni odbor zelo srečno roko, zato tudi uspeh ne more izostati. Razstava ostane še odprta do 17. sep- tembra. Vsakomur moremo le priporo- čati, da ne zamudi ugodne prilike. Vožnja je polovična.

o **Obrtno zborovanje v Mariboru** se je vršilo v nedeljo, 10. t. m. Na dnev- nem redu so bila važna obrtniška vprašanja in je prišlo tudi precej hr- vatskih obrtnikov, ki so se pridno ude- leževali razprav in debate. Prvi govor je imel g. predsednik Fran Novak iz Maribora, in poudaril, da se mora pre- povedati uvoz onih predmetov, ki se tudi pri nas izdelujejo v dovoljni meri. G. Zdravec iz Novega mesta je lepo govoril o vzgoji obrtnega naraščaja. K besedi se jih je oglasilo še več in se je razvila prav živahna debata. Mnogo vprašanj pa je vsled pčilega časa moralo ostati neobravnavanih. Po sprejetih resolucijah je gosp. pred- sednik ob 2. uri popoldne zaključil zborovanje, po kosilu pa so si zboro- valec skupno ogledali razstavo.

Gospodarstvo

= **Zaključitev Ljubljanskega veli- kega sejma.** V pondeljek se je zaklju- čil ljubljanski veliki sejem, ki je prav lepo uspel. Vsega skupaj je obiskalo sejem okoli 180.000 oseb. Kupcij se je sklenilo, kolikor je doslej znano, za nad pol milijarde.

= **Vrednost denarja.** Dne 12. t. m. se je dobilo za zagrebški borzi: 100 avstrijskih kron za okoli 11 par, 100 laških lir za okoli 335 dinarjev, 100 češkoslovaških kron za okoli 252 do 263 dinarjev, 100 nemških mark za okoli 7 dinarjev 20 par, 1 dolar za 75 do 76 in pol dinarja. — Naša valuta se je v zadnjem času znatno zboljša- la.

= **Cene žitu v Vojvodini.** Dne 11. t. m. so bile za 100 kg v Vojvodini (postavno postaja) sledeče cene: pšeni- ca 1700 do 1800 K, koruza 1500 K, rž 1600 K, macedonska rž 1400 K, ječmen za pivovarne 1750 K, ječmen za krmo 1600 K, oves 1300 K, bosan- ski oves 1200 K, fižol 1550 do 1600 K, moka št. 0 2800 K, št. 2 2700 K, otro- bi 900 do 1000 K.

= **Bosanske suhe češplje** so letos prav dobre kakovosti, čeprav se je mislilo, da jim je suša škodovala. Vsled obilne letine so suhim češpljam v zadnjem času cene precej padle.

= **Gospodinjska šola v Šmihelu pri Novem mestu** prične novo šolsko leto s 16. oktobrom t. l. Šola je šest- mesečna in traja pouk do 15. aprila 1923. V njo se sprejemajo notranje in zunanje gojenke. Prošnje za sprejem je vložiti najpozneje do 1. oktobra t. l. pri vodstvu gospodinjske šole v Šmihelu, kjer se dobe tudi vsa po- trebna pojasnila glede preskrbnine itd. Prošnjam je priložiti rojstni list in zadnje šolsko zpričevalo.

= **Sejem v Št. Janžu na Dolenj- skem.** Na kvaterni torek, t. j. 19. t. m. se vrši v Št. Janžu na Dolenjskem veliki sejem za živino in blago. Pri- dejo tudi vnanji kupci.

= **Jubilejna čebelarska razstava,** prirejena ob priliki ljubljanskega veli- kega sejma v «Marijanišču», je bila tudi zelo dobro obiskana. Predvsem so se zanjo zanimali seveda naši kmetovalci in pa srbski seljaki. Raz-

stava je pokazala, da se pri nas goji čebelarstvo že v čisto modernih sme- reh. Večina razstavljenih predmetov, predvsem vosek in med, je bila raz- prodana.

= **Kmetijska razstava v Zagrebu.** Od 17. do 23. septembra t. l. priredi v Za- grebu Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo veliko razstavo, na kateri bodo razstavljeni konji, govedo, zelenjava, sadje in različna vina. Razstava plemen- skih živali bo trajala le od 17. do 19. t. m. in obeča biti najzanimivejši del. Razpisa- ne so nagrade na najlepšega žrebca K 10.000, na plemensko kobilu K 10.000 kakortudi na najlepšega bika in kravo po K 10.000. Ker bo gotovo marsikateri- ga našega kmetovalca ta razstava, ki je prva te vrste v Jugoslaviji, zanimala, se obisk najtopleje priporoča. Prometno mi- nistrstvo je dovolilo vsem udeležencem polovično vožnjo v Zagreb in nazaj. Vsak obiskovalec naj si kupi na svoji vstopni železniški postaji celi vozni listek do Za- greba, tega ne odda pri izhodu na kolo- dvoru, ker velja, ako je od gospodarske- ga društva na razstavi potrjen, tudi na- zaj.

Beleške

+ **Demokratska stranka v Slove- niji mora biti prav močna,** ker so si klerikalci za ofenzivo nanjo najeli kar narodne socialiste in komuniste. Vsem trem se je pridružil še bankir Kamenarović z listom „Jugoslavijo“ in z lepim denarjem, s katerim ku- puje po naši državi liste, da prina- šajo golide lopovskih klevet proti slovenskim demokratom. Ako se je spravilo s kadmi gnojnice na nas demokrate toliko sovražnikov, potem moramo biti že nevarni tekmeči.

+ **Radić jih kreše po glavi,** nam- reč svoje lastne podrepnike, takozva- ne «gospodske» blokaše. To so oni člani Hrvatskega bloka, ki ne pripa- dajo Radićevi seljački stranki, tem- več onim meščanskim strančicam, ki so hrvatskemu narodu storile že mnogo škode in osramotile ime hrva- ške domovine. Ker jim je po preob- ratu odklenkavalo, so se hitro zdru- žile z Radićevo stranko v takozvani Hrvaški blok, ker so mislile, da bodo s koši lovile rake v Radićevem re- publikanskem močvirju. Zdaj pa, ko se bližajo volitve, jim je Radić jasno

povedal, da bo za svojo stranko po- stavil svoje kandidate, ostale stranke pa naj si tudi same postavijo svoje liste. To je bila prva huda klofuta, in ko so začeli «Frankovci» ugovarjati, da se z Radićem niso tako zmenili, jih je pa pred vsem svetom nasuval pod hrbet in jim povedal, da so — bedaki.

+ **S peklenskimi spletkami** deluje- jo skriti sovražniki naše države. Zad- njič so madžarski listi prinesli izmiš- ljeno vest o atentatu na našega kra- lja Aleksandra. Posrečilo se jim je tudi, da se je vest istočasno pojavila tudi v Rimu, Londonu, Parizu in na Dunaju. Češkoslovaško časopisje pa te lažnive vesti ni zabeležilo. Tako gnusno kampanjo bo počasi tudi zu- nanji svet začel obsojati in s tem ji bo sama po sebi odbita strupena ost, ki je naperjena proti naši državi.

Novosti

* **Kralj in kraljica v Parizu in Londonu.** Kralj Aleksander in kralji- ca Marija sta te dni zapustila Češko- slovaško, kjer sta dalje časa bivala in se podala v Pariz in London. V Londonu je obiskala naša kraljeva dvojica angleškega kralja in kralji- co ter se nato podala v Pariz, kamor je prispel tudi naš ministrski predsednik Pašić. Iz Pariza se kralj in kraljica zopet povrneta v našo prestolico v Beograd.

* **Oporoka pokojnega kralja Pe- tra,** ki jo je napisal lastnoročno dne 8. avgusta 1914. v Kragujevcu, je bila preteklo soboto svečano razpe- čatena. Vso svojo zapuščino prepu- šča kralj svojim trem otrokom: kra- lju Aleksandru, kraljeviču Gjorgju in princesi Jeleni na enake deleže. Svo- jo hišo v Beogradu je namenil kra- lju Aleksandru, svojo ustanovo, cer- kev in posestvo na Oplenču pri To- poli, kjer je sedaj pokopan, pa je odločil skupno svojim otrokom; za- njo skrbeti pa mora kralj Aleksan- der. K oporoki je pripisal: «Srčno poljubljam svojo deco ter ji pripo- ročam mir in ljubezen». Svojemu slugi Zdravku je odločil pettisoč di- narjev. K oporoki spada tudi poseb- no zapečateno pismo za kralja Ale- ksandra, ki ga komisija ni odprla, temveč dostavila kralju samemu.

* **Srbski kmetje v Sloveniji.** Pre- tekli teden je prispelo v Ljubljano 87 srbskih kmetovalcev iz številnih krajev Srbije. Na kolodvoru jih je sprejelo mnogo občinstva in mnogo odličnih zastopnikov naših oblasti in društev. Preprostosti srbski seljaki so bili navdušeni nad prisrčnim sprejemom, ki ga je priredila Slo- venija. V Ljubljani so si seljaki med drugim ogledali tudi veliki sejem ter se o prireditvi zelo pohvalno izra- zili. Tekom svojega bivanja v Ljub- ljani so jih naši kmetovalci odpe- ljali tudi na svoj dom, kjer so jim razkazali vse zanimivosti našega kmetkega življenja. Vsi so občudo- vali marljivost naših kmetovalcev in se divili vzornemu obdelovanju na- ših polj. V petek, dne 8. septembra so srbski kmetovalci tudi prisostvo- vali «Kmetškemu taboru» na Ble- du in se kar niso mogli načuditi pri- rodnim krasotam naše Gorenjske. Iz Ljubljane so se odpeljali na Štajer- sko, kjer so obiskali razne kraje in si tudi ogledali obrtno razstavo v Mariboru. Nato so se vrnili zopet v svojo domovino. Upamo, da so ponesli od nas najboljše vtise.

* **Zborovanje Ciril- Metodove družbe v Ljubljani.** Preteklo nede- ljo se je vršila v Ljubljani XXXIII. redna velika skupščina Ciril-Meto- dove družbe. Družba, ki je bila ustanovljena v najtežjih časih, ko je pokojna Avstrijca hotela potujčiti naš narod, je tvorila vedno trden zid v

obrambo naše dece in mladine. A tudi danes, ko že uživamo svobodo, nam je Ciril-Methodova družba zelo potrebna, kaj naša svoboda še ni popolna, dokler tiče v sužnosti na- ši bratje in sestre tam ob Jadran- skem morju, v Istri in na Koroškem. Nedeljska skupščina nas je prepriča- la, da je zanimanje za družbo oži- velo tudi na deželi. Povsod se zo- pet vzbujajo k življenju številne po- družnice in pričenjajo delovati. Na- ša dolžnost je, da se zanimamo za delovanje družbe, da jo podpiramo po svojih močeh in da naročujemo zlasti družbeni koledar, ki ne sme manjkati v nobeni hiši. Kako važno narodno-obrambno delo na šolskem polju je vršila družba v preteklem letu, nam priča blagajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je druž- ba leta 1921. izdala za ljudske šole in otroške vrte 3,164.818 kron 60 vin. V družbo se torej stavijo velike zahteve, naša dolžnost pa je, da ji po svojih močeh pomagamo. Torej vsi na delo!

* **Društvo «Gosposvetki Zvon»** naproša vsa narodna in obrambna in zlasti dramatična društva, da pri- rede na dan 10. oktobra, obletnice koroškega plebiscita, primeren večer in to v korist društva «Gospo- svetki Zvon».

* **Kmetijski praznik na Bledu.** Na Mali Šmaren se je vršil na Bledu ve- lik kmečki praznik. Prišlo je mnogo ljudstva iz vseh krajev Slovenije. Posebno prisrčno so bili sprejeti in pozdravljeni srbski tovariši, ki so prišli obiskat Slovenijo. Na zborova- nju je govoril kmetijski minister Pu- celj in drugi voditelji SKS. Po zboru pa se je vršila kmečka dirka, ki ji je številno občinstvo sledilo z napetim zanimanjem.

* **Najstarejši možje v naši državi.** V naši državi je še par korenin, ki so že davno videli Abrahama in se že nahajajo v drugem stoletju po svojem rojstvu. Najstarejši naš dr- žavljan je Ilija Tošević v bregalni- škem okraju ob srbsko-bolgarski meji in šteje 125 let. V istem okra- ju pa še žive drugi stoletni starčki: Milislav Bogatinović na Ovčjem po- lju je star 110 let, Spasoje Karaka- šević in Petar Petrović imata po 105 let in najmlajši, Stančević, šteje 103 leta. Vsi so še precej čvrsti, skrom- ni in zmerni. Svojo visoko starost pripisujejo največ ondotnemu sve- žemu gorskemu zraku.

* **Naši rojaki na Kitajskem.** Malo znano je, da se tudi na Kitajskem na- hajajo jugoslovanske naselbine. Naj- številnejše so v Hongkongu, kjer je naseljenih 400, in pa v Šanghaju, kjer jih je 300, večinoma Dalmatincev in Primorcev. Ustanovili so tudi svoj jugoslovanski klub. Bavijo se večinoma s trgovino in gostilničarstvom. Ostale manjše naselbine pa so raz- tresene po ostalih kitajskih pristani- ščih.

* **Umrla je v Ljubljani** gospa Ma- rija Klepec roj. Mišič, mati znanega ljubljanskega odvetnika g. dr. Josipa Klepca. Bodi ji ohranjen blag spo- min!

* **Umrla je v ljubljanski splošni** bolnici gospa Nežika Ažman, rojena Malgaj. Pogreb se je dne 7. t. m. vršil v Naklem na Gorenjskem. N. v m. p.!

* **Smrtna nesreča.** Na poti od Polš- nika v Zagorje sta se ponesrečila to- pilniški mojster Karol Grčar in nje- gov sin, ki sta se v pozni noči po ozki strmi poti vračala domov v Za- gorje. V temi sta padla črez skalovje v prepad in obvisela za nekim dre- vesom. Zjutraj so ju našli lovci. Oče je imel na glavi težko rano in je pri prevozu v bolnico umrl.

* **Republikanske klofute.** General Ra- dić ima v Zagrebu papirno štacuno. Pri- šel je zadnjič vanjo neki bančni sluga s

svojo ženo in hotel neke nepotrebne šolske knjige prodati, nove pa kupiti. Gospa Radičeva je knjige sprejela, pri obračunu jih pa ni hotela vzeti v račun. Prišlo je do prepira, v katerem je Radičeva udarila ženo bančnega sluga z ravnilom. Če ima Radičeva milostljiva take manire, si lahko mislimo, da tudi Radič sam precej izpopolnjuje svojo »boljšo« polovico.

* **Greben jim raste.** Kakor poroča oddelek za državno zaščito, je ministrstvo notranjih zadev ugotovilo veliko avstrijsko-nemško špijonažno organizacijo v naši državi. Dognalo se je, da so Nemci vtihotapili v našo državo že precej orožja in municije. S tem orožjem so pa doslej ustrelili samo velikega kozla. In zaradi njega pridejo vsi ti špijonski jogri pred sodišče, ki jih mora brezobzirno poučiti, da predrznosti ne obrajtamo.

* **Utonil je gvardijan** frančiškanskega samostana na otoku Krku. Z motornim čolnom se je sam odpeljal na Reko, da nakupi živeža. Močan vihar pa je prevrnil njegov čoln in patra, ki ni znal plavati, so pokopali valovi.

* **Gozdni požar** je uničil okrog deset hektarjev gozda Podivja pri Koroski Beli. Požar so povzročili pastirčki. S pomočjo vojakov 40. pešpolka so domačini z velikim trudom omejili in pogasili požar. Škodo cenijo na 120.000 kron.

* **Izpred ljubljanske porote.** Jesensko porotno sodišče je kot prvi slučaj obravnavalo obtožbo proti mladeniču Andreju Aliču, ki je 19. maja t. l. z mosta pri Gornjem Kašlju vrgel v vodo svojo ljubico. Ona se je k lastni sreči vjela za mostnico. Naslednji dan ji je Alič prigovarjal, naj izpove, da je le po nesrečnem slučaju zdrknila v vodo. Alič se je je hotel nakratko rešiti, ker je imel z njo tesno ljubavno razmerje. Za zločin poskušane umora in navajanja h krivemu pričevanju mu je bilo prisojenih pet let težke ječe.

* **Poživljen Orel.** Na Mali Šmaren se je v Hrastju pri Kranju vršilo blagoslovljenje klerikalnega društvenega doma. Dogodil se je zopet zločin, ki kaže popolno podivjanost. Orlovski reditelj M. je namreč posilil dekletnega dekletca. Ker se je dekletce branilo, ga je zdvijani Orel davil in tako težko poškodoval, da je dekletce obležalo brez zavesti. Orla so že zaprli. Zločin pride pred poroto in takrat bomo obširnejše postregli gospodom, ki mečejo blato na naše pošeno Sokolstvo.

* **Nadebuden dečko** je 22letni ključavničar Fran Grah. Sedemkrat je že predkaznovan, in ko se je vračal iz osemnajstmesečne ječe, se je ponoči spravil v Kumnu pri Sv. Lovrencu na Pohorju v Korezovo gostilno ter se tiho splazil pod gospodarjevo posteljo. Gospodar se je prebudil ter s svetiljko v roki odšel gledat v druge sobe, ker se mu je zdelo, da je čul neki šum. Tedaj pa je tāt skočil izpod postelje, zagrabil steklenico na mizi in zagrozil preplašeni gospodinjki, ki je ležala v postelji, da jo ubije, če zakliče na pomoč. Nato je v naglici pobral zlato uro z verižico in izginil skozi odprto okno. Naslednji dan pa so ga že prijeli orožniki in ga oddali v mariborske zapore, kjer je že prav domač. Bo še nadaljnjih 14 mesecev pihal ričet.

Iz raznih krajev

* **Na Vrhniki** je v nedeljo iz neznanega vzroka izbruhnil požar na kozolcu posestnika Franca Tršarja. Kozolec, s slamo krit, je bil hipoma v plamenu. Pogorela je tudi v bližini stoječa usnjarska delavnica. Požrtvovalnim ognjergasem se je posrečilo preprečiti, da se požar ni še dalje razširil.

* **Na Vinici** so cigani ukradli posestnici Mariji Žitnik obleke v vrednosti 4000 K. O cigani ciganasti!

* **V Spodnji Luži** je Jože Štibolj z nožem sunil v hrbet Janeza Bernika. Za svojo zahrbtno korajžo se bo pokoril deset mesecev.

* **V Podšentjurju** je Matevž Ocepek iz Vač z revolverjem grozil otrokom, ki so šli v šolo, češ, da jih bo vse postrelil. Prisojeno mu je bilo šest tednov težke ječe.

* **Od Svete Marjete ob Pesnici** poročajo, da so bili v nedeljo pri gostilni Ficker napadeni trije bratje. Dva od njih sta bila zabodena v srce in takoj mrtva.

* **V Mali vasi pri Ponikvi** je pri kopanju peska zemlja podsula mladeniča Jožka Pepelnaka. Zlomilo mu je tilnik in je bil takoj mrtev.

* **V Selcah pri Dolih** je bilo vlomljeno v kaščo posestnika Mateja Ajdovška. Vlomilec je povzročil za 10 tisoč kron škodo.

* **V Bizoviku** so gozdni tatovi ukradli posestnici Mariji Babnikovi iz njenega gozda za pet voz hoste. Orožniki so jih par že aretirali.

* **Na Igu** sta berača France Polc in Matija Čelihar hudo udrihala čez Ljubljano in sta si zaželela, da naj bi tri ure daleč naokrog padale granate in pobile vse prebivalce, ki so tako slabi, da jima pri beračenju niso poklanjali polnih loncev. Tako sta se zamerila tudi orožnikom in morata zdaj v zaporu hladiti svojo hudo jezo.

* **Pri Sv. Trojici v Halozah** je v cerkev udarila strela. Stolp je deloma pogorel in znaša škoda nad pol milijona kron.

Po svetu

* **Koliko smrtnih obsodb** so izvršili boljševiki? Londonski časopisi poročajo, da so ruski boljševiki v štirih letih naravnost ogromno število ljudi obsodili na smrt. Na smrt je bilo obsojenih: 6775 profesorjev in uradnikov, 355.250 inteligentov, 1.243 duhovnikov, 54.650 oficirjev, 350.000 vojakov, 59.000 stražnikov, 12.950 posestnikov, 192.350 delavcev in 815 tisoč kmetov. Vsega skupaj torej 1 milijon 766.118 ljudi. Mnogo tisoč ljudi pa so pomorili boljševiki, ne da bi se za to zvedelo. V Rusiji torej ne teče med in mleko, kakor je pričakoval zaslepljeni ruski narod od boljševikov, temveč rdeča ljudska kri.

Razno

× **Kako se pozdravljamo.** V Evropi je običajen pozdrav, da se odkrijemo in drug drugemu pokažemo prijazno lice. Ne tako v Kamerunu. Tam je zelo vijudno, da obiskovalcu s priklonom obrnejo — hrbet. Kdor bo kdaj imel srečo, obiskati eskimsko vas; se ne sme čuditi, ako za pozdravi sprejme — zaušnico. Imajo pač tak pozdrav, in ti bodo zamerili, če jim enakega ne vrneš. Vsekakor je pozdrav prebivalcev v afriški Oceaniji prijetnejši. Tam te poribljejo pod nosom... Zamorci, kakor znano, ne nosijo klobukov, zato pa v pozdrav razgaljajo ramena.

× **Kako se bo živelo leta 2000?** Živimo v dobi vsakodnevnih iznajdb. Današnji nagli napredki človeštva so napotili znamenitega angleškega pisatelja Wellsa k razmišljanju, kako se bo po mestih živelo čez osemdeset let in nam takole prerokuje: Mestne obitelji v letu 2000. ne bodo več potrebovale slug in postrežnic. V hiši se bo namesto njih nahajal brezžični telefon, s katerim se bo iz trgovine naročilo vse potrebno. Jedi, pijače — vsega bo v izobilju, okusnejše in cenejše. Posebni aparati bodo donášali stvari k mizi, posoda se bo čistila z električnimi pripravami;

enako tudi obleka in sobe. Za to bodo postavljeni posebni strokovnjaki, ki bodo zjutraj očistili stanovanja cele ulice v eni uri. Staršem ne bo treba skrbeti za otroke, ker se bodo v posebnih zavodih skupno vzgajali in bodo pod nadzorstvom najboljših vzgojiteljev in pestunjev rastle po telesu in modrosti. Mestne dame potemtakem ne bodo imele nobenega drugega posla, kakor oblačenje, ljubezen in jim bo dovolj časa ostalo za čebljanje. «Frajlam» se torej obeta zlati vek in ker nobena izmed njih nikoli noče biti stara, lahko upajo, da bodo še dočakale nebesa na zemlji.

Za smeh in kratek čas

Za spomin.

Dva osemletna učenca gresta po ljubljanskih ulicah in se pogovarjata. Prvi reče:

„Moj oče je bil pa v Beogradu in mi je prinesel peresnik, na katerem stoji zapisano „Beograd“.

„To ni nič,“ odvrne drugi učenec, moj oče je bil pa v Zagrebu in mi je prinesel srebrno žlico, na kateri stoji zapisano „Hotel Union“.

Slab prašek proti bolham.

Mlada gospa pride v trgovino, kjer je kupila prašek proti bolham, in se pritožuje, da je prašek slab.

«Kaj,» se je hučuje prodajalec, «prašek proti bolham je ničvreden? Ta prašek, da ne umori bolh? Moj prašek je prvovrsten in ga nima para na svetu, samo vaše bolhe so ničvredne, ker nočejo poginiti.»

Nesporazum.

Bogataš Trebuhovič: «Kaj, vi prosite za roko moje hčerke?»

Sveglja: «Da, gospod!»

Trebuhovič: «No, pa veste, da ima ona 500.000 kron dote? Kaj ji boste pa vi nudili? Koliko pa sploh zaslužite na leto?»

Sveglja: «Okrog 30.000 kron.»

Trebuhovič: «In s tem denarjem mislite prehraniti mojo hčerko? Ta vsota ne zadostuje niti za žepne robce!»

Sveglja: „Oprostite, gospod, tega pa nisem vedel, da je vaša hčerka vedno tako močno prehlajena in nahodna!»

Ženski kotiček

Novi krompir. Ostrgaj krompir, operi ga ter kuhaj v osoljeni vodi z vejico peteršilja in nekoliko kumne. Kuhane odcedi ter ga stresi na razbeljeno mast, potresi ga z drobnim zrezanim peteršiljem ter ga postavi za par minut v pečico, da se zarumeni. S tem krompirjem lahko obložiš kisló zelje ali meso.

Kadar dela dete zobe. Med našim ljudstvom je razširjena vraža, da ima otrok takrat, ko dela zobe, vsakovrstne nadleže: drisko, kašelj, glavobol itd., vse le radi zobov. To je starodavna vraža in je često za otroka naravnost usodepolna, ker mati vsako otrokovo bolezen v tistem času

zanemarja in je ne zdravi. Ta vraža je med ljudstvom tako razširjena, da je ni mogoče iztrebiti in se matere iz zdravnikov, ki trdijo nasprotno, naravnost norčujejo. Zgodijo se slučajji, da otroci vsled zanemarjenja umrejo in matere pravijo: «Zobčki niso mogli ven, pa je otrok umrl.» Matere sploh takrat, ko bi moral začeti otrok delati zobe, vsako bolezen pripisejo na račun zobov. Spominjam se, da je neka mati dejala: «Ze tri mesece ga žene in že tri mesece kašlja, zobčkov pa še vedno ni dobil.» In če bo dotični otrok, kate-rega mati vsled nevednosti zanemarja, umrl, bodo seveda krivi zobje, ki niso mogli ven. Matere vedo, da malemu otročičku pogosto kaj manjka, zato je pač verjetno, da je dete tisti čas, ko dela zobe, gotovo tudi enkrat bolno. Toda to se naj ne prepíše na račun zobov, zlasti če ima drisko, saj ne delajo črevesa zobov, temveč naj mati otročička neguje, da bo zopet ozdravel.

NEKOLIKO KAPLJIC prijetno dišečega «Elsa-fluida» lekarnarja Fellerja dá najboljšo antiseptično vodo za usta in zobe. «Elsa-fluid» neguje kožo na glavi, se dodaja k vodi za umivanje ter je priljubljen, ker deluje prijetno pri drgnjenju hrbta, nog, rok in celotnega telesa. Dobiva se povsod tam, kjer se dobiva francosko žganje, ali po pošti od lekarnarja E. V. Fellerja, Stubica donja, Elsatrg št. 360 (Hrvaško).

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi tepe rast las se more doseči samo z razumno nego lepote. Tisočera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa“ lilijno mlačno milo, najboljše blago, najčistije „milo lepote“; 4 kralj z zamotom in poštnino 120 K.

„Elsa“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, sočine pege, najedance, nabore itd. ter naredi kožo mehko, rožnatobelo in čisto; 2 porcelanasta lončka s zamotom in poštnino 80 K.

„Elsa“ Tanochfina pomada za rast las krepí kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka s zamotom in poštnino 80 K.

Prodajalec dobe, če naroči najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.

Razno: Lilijno mleko 24 K; brkomax 10 K; najčistiji Hega-puder dr. Klugeja v velikih originalnih školih 40 K; najčistiji Hega-sobni prašek v patentiranih školih 40 K; puder za gospe v vrečkah 8 K; sobni prašek v školih 12 K, v vrečkah 8 K; Sachet-d'arava za perilo 12 K; Schampoon za las 8 K; rumenilo, 12 listkov 48 K; najčistiji parfum po 48 in 60 K; močna voda za las 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsatrg št. 360 (Hrvaško).

Kaj je Elsafluid — to se zna!

Lekarnar Feller — Stubica!

Velika zaloga poljedelskih strojev in bakrenih kotlov za žganjekuho, slamoreznice, vratila za ročni vrtilni pogon, vsakovrstne poljedelske stroje in stiskalnice za sadje

priporoča tyrdka

FRANC HITTI, Ljubljana

Sv. Martina cesta št. 2.